

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih: 2-1-2012
Sayı: 169

5 Kasım 2011

TBMM Başkanlığına

Türk Ceza Kanunun 216, 219, 299, 300, 301 ve 341'inci maddelerini değiştirmeyi amaçlayan yasa önerim ilişikte sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasına emirlerini dilerim.

Saygılarımla.

Oktay Ekşi
İstanbul Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI				
Tali Komisyon				
Esas Komisyon	- Adalet			
Tarih:	2 Ocak 2012		E. No: 2/1256	
Ysn.Uzm.	Bşk.Yrd.	Başkan	Gn.Sek.Yrd.	Gn.Sek.
TBMM B.ŞKA' I				

0 2 Ocak 2012

66937

5 Kasım 2011

**TÜRK CEZA YASASININ 216, 219, 299, 300, 301, 341'İNCİ
MADDELERİNİN DEĞİŞTİRİLMESİ HAKKINDA YASA ÖNERİSİ
GEREKÇESİ**

Türk Ceza Yasasının “gerçek” kişilerle “özel hukuk tüzel kişi”lerine hakaret eylemini “suç” saymasına son vermeyi, buna karşın söz konusu eylemi özel hukuk sistemi içinde yaptırıma bağlamayı amaçlayan (ayrıca sunduğumuz) yasa önerisinin **“Peki ama, kamu kurumları gibi, din gibi, bayrak gibi toplumun haklı olarak büyük önem verdiği “değer”lere yapılan hakaret eylemleri ne olacak?”** sorusuna yol açması tabiidir.

İşte bu yasa önerisi o ihtiyaca yanıt vermeyi yani sözünü ettiklerimiz dâhil bu tür kurum ve değerlere hakareti yeni bir anlayışla yaptırıma bağlamayı amaçlamaktadır.

Yapılan, Ceza Yasasının korumaya aldığı bu kurum, kavram ve değerlere yönelik sözlü/yazılı/görüntülü saldırılar nedeniyle faile verilmesi söz konusu hapis cezasına **“bir yıl karşılığı 1000 gün Adli Para Cezası”** esasına dayalı olarak seçenek getirmekten ibarettir.

Kısaca ifade etmek gerekirse bu öneriyle:

- **Kamu tüzel kişileri** ile Ceza Kanununun halen özel koruma altına aldığı **Cumhurbaşkanı** (Madde 299), **Türk Bayrağı** (Madde 300), **İstiklal Marşı** (Madde 300), **Türk Milleti** (Madde 301), **Türkiye Cumhuriyeti Devleti** (Madde 301), **Türkiye Büyük Millet Meclisi** (Madde 301), **Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti** (Madde 301 ve 219/1), **Devletin yargı organları** (Madde 301), **Devletin askerî veya emniyet teşkilatı** (Madde 301) ve **“halkın bir kesiminin benimsediği dini değerlere”** (Madde 216/3) yönelik **“hakaret” eylemleri “suç” sayılmakta ancak yaptırım “para cezası”na çevrilmektedir.** Böylece **“hakaret”** gibi hangi noktaya kadar **“ifade özgürlüğü”** sınırları içinde olduğu, hangi noktadan itibaren **“suç”** alanı içinde sayılması gerektiği tartışmalı bir eylemin yaptırımı yargının takdirine terk edilmektedir.

Düzenlemeyle örneğin 216'ncı maddenin üçüncü fıkrasının, **“Halkın bir kesiminin benimsediği dini değerleri alenen aşağılayan kişi, fiilin kamu barışını bozmaya elverişli olması halinde altı aydan bir yıla kadar hapis veya beşyüz günden bin güne kadar Adli Para Cezası ile cezalandırılır”** şekline dönüştürülmesi istenmektedir.

Aynı şekilde **“İmam, hatip vaiz, rahip, haham gibi dini reislerden biri, vazifesini ifa sırasında hükümet idaresini ve Devlet kanunlarını ve hükümet icraatını takbih ve tezyif ederse”** failin **“bir aydan bir seneye**

kadar hapis" veya yüz günden bin güne kadar Adli Para Cezasına mahkum edilebileceği" hükmüne bağlanmaktadır.

Yaptırımların bu şekilde dönüşmesiyle:

- Cumhurbaşkanı hakaret eden kişiye **bir yıldan dört yıla kadar hapis cezası veya bin günden dörtbin güne kadar;**
- Türk bayrağını yırtarak, yakarak veya sair surette ve alenen aşağılayan kişiye **bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası veya bin günden üçbin güne kadar;**
- İstiklal Marşını aşağılayan kişiye **altı aydan iki yıla kadar hapis cezası veya beşyüz günden ikibin güne kadar;**
- Türk Milletini, Türkiye Cumhuriyeti Devletini, TBMM'ni, T.C.Hükümetini ve Devletin yargı organlarını alenen aşağılayan kişiye **altı aydan iki yıla kadar hapis cezası veya beşyüz günden ikibin güne kadar;**
- Devletin askeri ve emniyet teşkilatını alenen aşağılayan kişiye **altı aydan iki yıla kadar hapis cezası veya beşyüz günden ikibin güne kadar;**

Para cezası verilmesi öngörülmektedir.

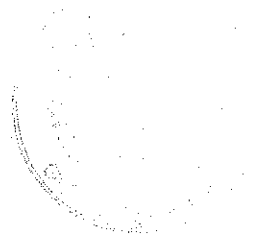
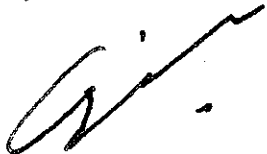
Bu öneri, konuyla ilgili yasal mevzuatımızı, hem **Avrupa Birliği** üyesi ülkelerin bir kısmının mevzuatıyla uyumlu hale getirmekte hem de insan onurunu çağdaş bir anlayışla korumayı esas alan görüşleri benimsemektedir.

Gerçekten aynen **Türkiye**'de olduğu gibi **Almanya**, Cumhurbaşkanı, Cumhuriyete, bayrağa, milli marşa hakareti" suç sayan yasalara sahiptir.

Polonya kendi milletine, Başkana, yerli veya yabancı kamu görevlilerine; **Hollanda** kendi Kralına veya hanedan mensuplarına kasıtlı olarak hakaret etmeyi; **Fransa** Cumhurbaşkanı, Yargıya, Silahlı Kuvvetlere ve diğer kamu kurumlarına hakareti suç saymaktadır.

İtalya yasalarına göre Cumhuriyete, Anayasal kurumlara, Silahlı Kuvvetlere, Papa'ya hakaret etmek suçtur.

Belçika ve **İspanya** yasaları Krala ve Kraliyet Hanedanı üyelerine, **Portekiz**, **Yunanistan** ve **Romanya** kamu görevlilerine hakareti suç saymakta fakat yasa hükümleri fiilen uygulanmamaktadır. (Not:İspanya'da Kralı "**ışkenceci polisleri korumakla**" suçladığı için hapse mahkûm edilen gazeteci **Arnaldo Otegi**'nin eylemi **Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi** tarafından "**ifade özgürlüğü**" çerçevesinde görülmüş ve **İspanya** hükûmeti gazeteciye **23 bin Avro** tazminat ödemeye mahkûm edilmiştir.)

2006'da kabul edilen bir yasa **Romanya**'da "**ülkeye ve Romen ulusuna hakareti**" suç olmaktan çıkarmıştır ancak Anayasa Mahkemesi bu yasayı iptal ettiği için eski hüküm yürürlüktedir.

Çek Cumhuriyeti 1994 ve 1998'de yürürlüğe giren yasalarla **Parlamentoya ve Cumhurbaşkanına hakareti "suç" olmaktan çıkardı**. Devletin diğer organlarına hakareti suç sayan öteki hükümler ise o tarihten sonra uygulanmadı.

Bu saydığımız ülkelerdeki yasalarda bulunan "**hapis**" cezaları –bir tarihte ülkemizde idam cezalarının fiilen infaz edilememesi gibi- artık uygulanmamakta, yaptırım zorunlu olduğu zaman "**para cezası**" verilmektedir.

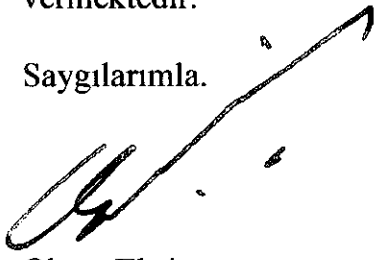
Bu gerçekler göstermektedir ki, yasalarımızda bulunan "**hakaret, sövme, aşağılama**" eylemlerini "**yaptırımsız**" bırakmak ne doğru ne de mümkündür. Keza yasalarımız tarafından özel bir koruma altına alınan "**Cumhurbaşkanı, Bayrak, Türk Milleti, TBMM, T.C.Hükümeti**" gibi tek tek sayılan değerleri haksız saldırılardan korumak gereklidir.

Ama bu "**koruma**" yetkililer tarafından eşit, adil ve objektif şekilde uygulanmalı, keyfilğin aracı olmamalıdır.

Keza bu "**koruma**" hakaret, sövme, aşağılama gibi eylemleri yaptırıma bağlarken demokrasinin temel kuralı olan "**halkın hesap sorma**" ve "**eleştirme**" hakkı da öncelikle korunmalıdır.

Kısaca bu gerekçeyle sunulan yasa önerisi, demokrasimizin bir çarpıklığını daha giderme olanağı vermektedir. Öneri öte yandan yasalarımızın itibarlarını korumaya özellikle itina ettiği kurum ve kavramlara hakareti suç saymaya devam etmekte ancak hapis cezasına seçenek olarak Adli Para Cezası'nı da uygulama olanağını vermektedir.

Saygılarımla.

Oktay Ekşi
İstanbul CHP Milletvekili

**TÜRK CEZA KANUNUNUN 216;219;299;300;301;341'İNCİ
MADDELERİNİN DEĞİŞTİRİLMESİ HAKKINDA YASA ÖNERİSİ**

Madde 1- 5237 Sayılı Türk Ceza Kanununun 216'ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

HALKI KİN VE DÜŞMANLIĞA TAHRİK VEYA AŞAĞILAMA

Madde 216 - (1) Halkın sosyal sınıf, ırk, din, mezhep veya bölge bakımından farklı özelliklere sahip bir kesimini, diğer bir kesimi aleyhine kin ve düşmanlığa alenen tahrik eden kimse, bu nedenle kamu güvenliği açısından açık ve yakın bir tehlikenin ortaya çıkması halinde, bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

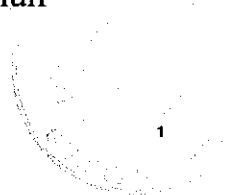
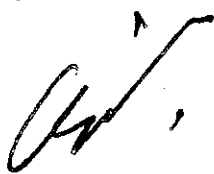
(2) Halkın bir kesimini, sosyal sınıf, ırk, din, mezhep, cinsiyet veya bölge farklılığına dayanarak alenen aşağılayan kişi, altı aydan bir yıla kadar hapis **veya beşyüz günden bin güne kadar Adli para** cezası ile cezalandırılır.

(3) Halkın bir kesiminin benimsediği dinî değerleri alenen aşağılayan kişi, fiilin kamu barışını bozmaya elverişli olması hâlinde, altı aydan bir yıla kadar hapis **veya beşyüz günden bin güne kadar Adli para** cezası ile cezalandırılır.

Madde 2- 5237 Sayılı Türk Ceza Kanununun 219'uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Madde 219 - (1) İmam, hatip, vaiz, rahip, haham gibi dini reislerden biri vazifesini ifa sırasında alenen hükümet idaresini ve Devlet kanunlarını ve hükümet icraatını takbih ve tezyif ederse bir aydan bir seneye kadar hapis veya **yüz günden bin güne kadar Adlî para** cezası ile cezalandırılır.

(2) Yukarıdaki fıkrada gösterilen kimselerden biri işbu sifattan bilistifade hükümetin idaresini ve kanun ve nizam ve emirleri ve dairelerden birine ait olan vazife ve salâhiyeti takbih ve tezyife veya halkı kanunlara yahut hükümet emirlerini icraya veya memuru memuriyetinin vazifesi icabına karşı itaatsizliğe tahrik ve teşvik edecek olursa üç aydan iki seneye kadar hapse ve adlî para cezası ve müebbeden veya muvakkaten bilfiil o vazifeyi icradan ve onun menfaat ve aidatını almaktan memnuiyetine hükmolunur.

(3) Kendi sıfatlarından istifade ederek kanuna göre kazanılmış olan haklara muhalif iş ve sözlerde bulunmaya, bir kimseyi icbar ve ikna eden din reis ve memurları hakkında dahi bâlâdaki fıkra yazılı ceza tertip olunur.

(4) Bunlardan biri dini sıfatından istifade ederek, birinci fıkra yazılı fiillerden başka bir cürüm işlerse altıda bir miktarı çoğaltılmak şartıyla o cürüm için kanunda yazılı olan ceza ile mahkûm olur.

(5) Şu kadar ki kanun işbu sıfatı esasen nazarı itibara almış ise cezayı çoğaltmaya mahal yoktur.

Madde 3- 5237 Sayılı Türk Ceza Kanununun 299'uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

CUMHURBAŞKANINA HAKARET

Madde 299 - (1) Cumhurbaşkanı hakaret eden kişi, bir yıldan dört yıla kadar hapis veya **bin günden dörtbin güne kadar Adli para** cezası ile cezalandırılır.

(2) (Değişik fıkra: 29/06/2005-5377 S.K./35.mad) Suçun alenen işlenmesi hâlinde, verilecek ceza altıda biri oranında artırılır.

(3) Bu suçtan dolayı kovuşturma yapılması, Adalet Bakanının iznine bağlıdır.

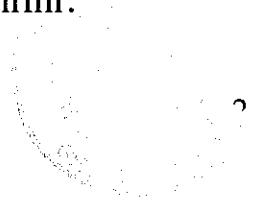
Madde 4- 5237 Sayılı Türk Ceza Kanununun 300'üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

DEVLETİN EGEMENLİK ALAMETLERİNİ AŞAĞILAMA

Madde 300 - (1) Türk Bayrağını yırtarak, yakarak veya sair surette ve alenen aşağılayan kişi, bir yıldan üç yıla kadar hapis veya **bin günden üçbin güne kadar Adli para** cezası ile cezalandırılır. Bu hüküm, Anayasada belirlenen beyaz ay yıldızlı al bayrak özelliklerini taşıyan ve Türkiye Cumhuriyeti Devletinin egemenlik alâmeti olarak kullanılan her türlü işaret hakkında uygulanır.

(2) İstiklal Marşını alenen aşağılayan kişi, altı aydan iki yıla kadar hapis veya **beşyüz günden ikibin güne kadar Adli para** cezası ile cezalandırılır.

(3) Bu maddede tanımlanan suçların yabancı bir ülkede bir Türk vatandaşı tarafından işlenmesi hâlinde, verilecek ceza üçte bir oranında artırılır.

Madde 5- 5237 Sayılı Türk Ceza Kanununun 301'inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

**TÜRK MİLLETİNİ, TÜRKİYE CUMHURİYETİ DEVLETİNİ,
DEVLETİN KURUM VE ORGANLARINI AŞAĞILAMA**

Madde 301 - (Değişik Madde: 08/05/2007 - 5759 S.K/md.1)

(1) Türk Milletini, Türkiye Cumhuriyeti Devletini, Türkiye Büyük Millet Meclisini, Türkiye Cumhuriyeti Hükümetini ve Devletin yargı organlarını alenen aşağılayan kişi, altı aydan iki yıla kadar hapis **veya beşyüz günden ikibin güne kadar Adli para** cezası ile cezalandırılır.

(2) Devletin askerî veya emniyet teşkilatını alenen aşağılayan kişi, birinci fıkra hükmüne göre cezalandırılır.

(3) Eleştiri amacıyla yapılan düşünce açıklamaları suç oluşturmaz.

(4) Bu suçtan dolayı soruşturma yapılması, Adalet Bakanının iznine bağlıdır.

Madde 6- 5237 Sayılı Türk Ceza Kanununun 341'inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

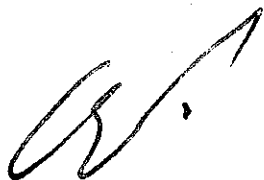
YABANCI DEVLET BAYRAĞINA KARŞI HAKARET

Madde 341 - (1) Resmen çekilmiş olan yabancı devlet bayrağını veya diğer egemenlik alametlerini alenen tahkir eden kimseye üç aydan bir yıla kadar hapis **veya üçyüz günden bin güne kadar Adli para** cezası verilir.

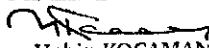
(2) Bu suçtan dolayı soruşturma ve kovuşturma yapılması, ilgili devletin şikâyetine bağlıdır.

Madde 7- Bu kanun Resmi Gazetede yayımlandığı gün yürürlüğe girer

Madde 8- Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

ASLI GİBİDİR

Habip KOCAMAN
Kanunlar ve Kararlar
Başkanı

